

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PEDRA CRUZA VILLALÓNA,
predstavljeni 6. marca 2014¹

Zadeva C-335/12

**Evropska komisija
proti
Portugalski republiki**

(Tožba zaradi neizpolnitve obveznosti, ki jo je Komisija vložila zoper Portugalsko republiko)

„Lastna sredstva — Naknadna izterjava uvoznih dajatev — Finančna odgovornost držav članic —
Neizvoženi presežki sladkorja“

1. V kontekstu neizpolnitve obveznosti, ki jo Komisija očita Portugalski republiki v zvezi s prenosom prihodkov od dajatev na presežke sladkorja, ki ni bil izvožen po pristopu te države članice, se zastavlja vprašanje pravne narave dajatev na te presežke. Sodišče ima tako priložnost, da odloči o kvalifikaciji tega finančnega vira, ki ga Komisija v nasprotju z Portugalsko republiko šteje za „lastno sredstvo“ Unije.

2. Če bo Sodišče štelo, da gre za lastno sredstvo, kot bom ugotovil v teh sklepnih predlogih, mora odločiti, ali je Portugalska republika izkazala potrebno skrbnost pri izpolnjevanju obveznosti izterjave zneska, ki se iz tega naslova dolguje, oziroma mora v končni fazi odgovarjati Uniji in prevzeti odgovornost za plačilo zneska, ki ga ni izterjala.

I – Pravo

A – *Akt o pogojih pristopa Kraljevine Španije in Portugalske republike ter o prilagoditvah Pogodb*²

3. Člen 254 Akta o pristopu določa:

„Vse zaloge proizvodov v prostem prometu na portugalskem ozemlju na dan 1. marca 1986, ki presegajo količino, ki jo je mogoče šteti za običajno količino za prenos zalog, mora Portugalska republika odpraviti na lastne stroške po postopkih Skupnosti, ki jih je treba opredeliti, in v rokih, ki jih je treba določiti v skladu s pogoji iz člena 258.

[...].“

4. Člen 371(1) Akta o pristopu določa: „Sklep z dne 21. aprila 1970 o nadomeščanju finančnih prispevkov iz držav članic z lastnimi sredstvi Skupnosti [...] se uporablja v skladu z določbami iz členov 372 do 375.“

1 — Jezik izvirnika: španščina.

2 — UL 1985, L 302. str. 23. V nadaljevanju: akt o pristopu.

5. Prvi odstavek člena 372 Akta o pristopu določa: „Prihodek, označen kot ‚kmetijski prelevmani‘, naveden v prvem odstavku člena 2(a) Sklepa z dne 21. aprila 1970, zajema tudi dohodek od vseh zneskov, zabeleženih pri uvozu v trgovini med Portugalsko in drugimi državami članicami ter med Portugalsko in tretjimi državami [...]“.

B – Sklep št. 85/257³

6. Prvi odstavek člena 2 Sklepa št. 85/257 določa:

„Prihodki iz:

- (a) prelevmanov, premij, dodatnih ali kompenzacijskih zneskov, dodatnih zneskov ali faktorjev in drugih dajatev, ki jih določijo ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami v okviru skupne kmetijske politike, ter prispevki in druge dajatve, določene v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem;
- (b) carinskih dajatev po skupni carinski tarifi in drugih dajatev, ki jih določijo ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami so lastna sredstva, ki se nakažejo v proračun Skupnosti.“

7. Člen 7(1) Sklepa št. 85/257 določa:

„Lastna sredstva Skupnosti iz členov 2 in 3 zbirajo države članice v skladu z nacionalnimi določbami, predvidenimi v zakonih in drugih predpisih, ki se po potrebi v ta namen prilagodijo. Države članice dajo ta sredstva na razpolago Komisiji.“

C – Uredba št. 1697/79⁴

8. Člen 1 Uredbe št. 1697/79 določa:

„1. Ta uredba določa pogoje, pod katerimi lahko pristojni organi naknadno izterjajo uvozne ali izvozne dajatve, ki iz katerega koli razloga niso bile zahtevane od dolžnika za blago, ki je bilo dano v carinski postopek, ki predpostavlja obveznost plačila takih dajatev.

2. V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

- (a) uvozne dajatve pomenijo carino in dajatve z enakim učinkom ter kmetijske prelevmane in druge uvozne dajatve, določene na podlagi skupne kmetijske politike ali drugih posebnih režimov, ki se v skladu s členom 235 Pogodbe uporabljajo za nekatere vrste blaga, pridobljenega s predelavo kmetijskih proizvodov;
[...]
- (c) vknjižba pomeni upravni akt s katerim se ustrezno določi znesek uvoznih ali izvoznih dajatev [...];
- (d) carinski dolg pomeni obveznost fizične ali pravne osebe, da plača uvozne ali izvozne dajatve od blaga, ki je predmet teh dajatev [...]“.

3 — Sklep Sveta 85/257/EGS, Euratom z dne 7. maja 1985 o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (UL L 128, str. 15).

4 — Uredba Sveta (EGS) št. 1697/79 z dne 24. julija 1979 o naknadni izterjavi uvoznih ali izvoznih dajatev, ki se od dolžnika niso zahtevale za blago, deklarirano za carinski postopek z obveznostjo plačila takih dajatev (UL L 197, str. 1).

9. Člen 2 Uredbe št. 1697/79 določa:

„1. Če pristojni organi ugotovijo, da del zneska ali celoten znesek zakonsko dolgovane uvozne ali izvozne dajatve za blago, dano v carinski postopek z obveznostjo plačila dajatev, ni bil zahtevan od dolžnika, začnejo izterjevati neplačane dajatve.

Vendar z izterjavo ni mogoče začeti po poteku roka treh let, šteto od dneva, ko je bil prvotni znesek, ki je zahtevan od dolžnika, vknjižen, oziroma če vknjižbe ni bilo, šteto od dneva nastanka carinskega dolga za zadevno blago.

2. V smislu odstavka 1 se izterjava začne z uradnim obvestilom zadevni osebi o znesku uvoznih ali izvoznih dajatev, ki jih dolguje.“

D – Uredba št. 3771/85⁵

10. V skladu s členom 1 Uredbe št. 3771/85 ta „določa splošna pravila za izvajanje člena 254 Akta o pristopu“.

11. V skladu s členom 3(1)(b) iste uredbe, se šteje, da „so v prostem prometu na portugalskem ozemlju [...] proizvodi [...], uvoženi na Portugalsko, za katere so bile izpolnjene uvozne formalnosti in so bile na Portugalskem plačane vse predpisane carine ali dajatve z enakim učinkom in če te carine ali dajatve niso bile v celoti ali delno povrnjene.“

12. Člen 8 Uredbe št. 3771/85 določa:

„1. Podrobna pravila za izvajanje te uredbe se določijo v skladu s postopkom, določenim v členu 38 Uredbe Sveta št. 136/66/EGS z dne 22. septembra 1966, o vzpostavitvi skupne ureditve trga za olja in masti⁶] ali v, glede na okoliščine primera, ustreznih členih drugih uredb o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov.

2. Podrobna pravila za izvajanje iz odstavka 1 med drugim zajemajo:

[...]

(d) postopek odstranitve presežnih proizvodov.

3. Podrobna pravila za izvajanje iz odstavka 1 lahko določijo:

[...]

(c) pobiranje dajatev, ko zadevna oseba ne spoštuje pravil glede odstranitve presežnih proizvodov“.

E – Uredba št. 579/86⁷

13. V drugi uvodni izjavi Uredbe št. 579/86 je navedeno: „glede na nevarnost špekulacij, ki obstaja v novih državah članicah v zvezi s sladkorjem [...], je treba določiti pravila glede zalog v Španiji in na Portugalskem 1. marca 1986“.

5 — Uredba Sveta (EGS) št. 3771/85 z dne 20. decembra 1985 o zalogah kmetijskih proizvodov na Portugalskem (UL L 362, str. 21).

6 — UL L 172, str. 3025.

7 — Uredba Komisije (EGS) št. 579/86 z dne 28. februarja 1986 o podrobnih pravilih za zaloge proizvodov v sektorju sladkorja, ki so 1. marca 1986 obstajale v Španiji in na Portugalskem (UL L 57, str. 21).

14. V šesti uvodni izjavi iste uredbe je navedeno: „za količine, ki presegajo količino za prenos zalog [...], ki niso bile izvožene pred določenim datumom in zato niso bile odstranjene s trga, je treba šteti, da so odstranjene na notranji trg Skupnosti in da so se uvozile iz tretjih držav; [...] v teh okoliščinah je upravičeno določiti, da je dajatev, ki se pobere, enaka uvoznemu prelevmanu za zadevni proizvod, ki velja na zadnji dan roka, ki je bil določen za izvoz [...]“.

15. V osmi uvodni izjavi iste uredbe je navedeno: „zaradi dobrega upravljanja trgov iz sektorja je treba novima državam članicama naložiti, da sporočita ugotovljeno količino svojih zalog in zalog, za katere se šteje, da so bile odstranjene na notranji trg“.

16. Člen 3 Uredbe št. 579/86 določa:

„1. Novi državi članici ločeno popišeta zaloge sladkorja [...], ki se nahajajo v prostem prometu na njenih ozemljih 1. marca 1986 ob 0.00 uri.

2. Zaradi izvajanja odstavka 1 mora vsakdo, ki na kakršen koli način razpolaga z najmanj 3000 kilogrami sladkorja [...], ki je v prostem prometu 1. marca 1986 ob 0.00 uri, to količino prijaviti pristojnim organom pred 13. marcem 1986.

[...]“.

17. V členu 4 Uredbe št. 579/86 je določeno:

„1. Kadar količina zalog sladkorja [...] v državi članici presega količino, ki je bila zanjo določena [...], ta država članica zagotovi, da se pred 1. januarjem 1987⁸] iz Skupnosti izvozi količina, ki ustreza razliki med popisano količino in zadevno določeno količino [...]. V primeru Portugalske se popis zalog in določitev količin sladkorja, ki se bodo izvozile na podlagi prvega stavka, ločeno izvede za avtonomni regiji Azorov in Madeire kot eno entiteto oziroma ostale regije Portugalske kot drugo entiteto.

2. Za količine, ki se bodo izvozile na podlagi odstavka 1

[...]

(c) zadevni proizvod mora biti pred 1. januarjem 1987 izvožen iz ozemlja nove države članice, kjer je podan položaj iz odstavka 1, proizvod pa mora zapustiti Skupnost pred tem datumom“.⁹

18. Člen 5 te uredbe določa:

„1. Dokaz izvoza [...] je treba, razen v primeru višje sile, predložiti pred 1. marcem 1987¹⁰] s posredovanjem:

(a) izvoznih potrdil, ki jih je izdal [...] pristojni organ zadevne nove države članice;

(b) dokumentov iz členov 30 in 31 Uredbe (EGS) št. 3183/80,¹¹] ki so potrebni za sprostitev varščine.

8 — Z Uredbo Komisije (EGS) št. 3332/86 z dne 31. oktobra 1986 o spremembi Uredbe (EGS) št. 579/86 o podrobnih pravilih za zaloge proizvodov v sektorju sladkorja, ki so 1. marca 1986 obstajale v Španiji in na Portugalskem (UL L 306, str. 37), je bil ta datum za Portugalsko spremenjen tako, da je bil določen na 1. julij 1987.

9 — Tudi v Uredbi št. 3332/86 je bil za Portugalsko določen datum 1. julij 1987.

10 — V Uredbi št. 3332/86 je za Portugalsko določen datum 1. september 1987.

11 — Uredba Komisije (EGS) št. 3183/80 z dne 3. decembra 1980 o skupnih podrobnih pravilih za uporabo sistema uvoznih in izvoznih dovoljenj ter potrdil z vnaprejšnjo določitvijo za kmetijske proizvode (UL L 338, str. 1).

2. Če dokaz iz odstavka 1 ni predložen pred 1. marcem 1987 se za zadevno količino šteje da je bila odstranjena na notranji trg Skupnosti“.

19. Člen 7 iste uredbe določa:

„1. Za količine, ki se štejejo za odstranjene na notranji trg v smislu člena 5(2), se pobere:

(a) pri sladkorju, za vsakih 100 kg, dajatev, ki je enaka uvoznemu prelevmanu, ki velja 31. decembra 1986^[12]] za bel sladkor [...]“.

20. Člen 8(1) Uredbe št. 579/86 določa „[n]ovi državi članici sprejmeta vse potrebne ukrepe za uporabe te uredbe in zlasti predpišeta postopke nadzora, ki so potrebni za izvedbo popisa iz člena 3 in za izpolnitev obveznosti izvoza iz člena 4(1).“

F – Uredba št. 1552/89¹³

21. Člen 2(1) Uredbe št. 1552/89 določa: „[z]a uporabo te uredbe se pravica Skupnosti do lastnih sredstev iz člena 2(1)(a) in (b) Sklepa št. 88/376/EGS, Euratom določi, takoj ko pristojna služba države članice dolžnika obvesti o dolgovanem znesku. To obvestilo se izvrši, takoj ko je dolžnik znan in ko pristojni upravni organi lahko izračunajo znesek dajatve ob upoštevanju vseh določb Skupnosti s tega področja.“

22. V členu 11(1) iste uredbe je določeno: „Za vsako zamudo pri knjiženju na račun iz člena 9(1) zadevna država članica plača obresti [...]“.

23. Člen 17 Uredbe št. 1552/89 določa:

„1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da je v skladu s to uredbo Komisiji na razpolago znesek v višini pravic [...]“.

2. Države članice Komisiji niso dolžne dati zneskov v višini določenih pravic na voljo le takrat, kadar ti zneski niso mogli biti pobrani zaradi višje sile. Poleg tega države članice obveznosti dati ta sredstva na razpolago Komisiji niso dolžne upoštevati samo v posebnih primerih, če se po celoviti oceni vseh okoliščin posameznega primera ugotovi, da brez njihove krivde dolgoročno sredstev ni mogoče zbrati. Te primere je treba navesti v poročilu iz odstavka 3, če zneski presegaajo 10.000 ekujev [...]; v poročilu je treba navesti razloge, zakaj država članica teh zneskov ni mogla dati na razpolago. Komisija mora svoje pripombe zadevni državi članici poslati v šestih mesecih.

[...]“

12 — V Uredbi št. 3332/86 je za Portugalsko določen datum 30. junij 1987.

13 — Uredba Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa št. 88/376/EGS, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (UL L 155, str. 1).

II – Predhodni postopek

24. Portugalski organi so z dopisom z dne 26. junija 2003 Komisijo na podlagi člena 17(2) Uredbe št. 1150/2000¹⁴ zaprosili, da jih oprosti obveznosti, da dajo na razpolago znesek 785.078,50 EUR iz naslova ugotovljenih pravic, ki se nanašajo na presežne količine sladkorja, za katere ni bil predložen dokaz o izvozu v roku, ki ga določa Uredbe št. 579/86. Portugalska republika navaja, da je bil plačilni nalog, poslan dolžniku 25. oktobra 1990, razveljavljen z sodbo Supremo Tribunal Administrativo (vrhovno upravno sodišče) z dne 8. maja 2002,¹⁵ zaradi česar je izterjava dolgovanega zneska nemogoča.

25. Komisija je, potem ko je zahtevala dodatne informacije, zavrnila prošnjo, saj je preteklo več kot tri leta od prvega možnega datuma za računovodsko vknjižbo dolga in dejanskim datumom začetka postopka naknadne izterjave. Poleg tega je Komisija ob oceni, da Portugalska republika ni dokazala, da ji ni mogoče pripisati razlogov za neizterjavo dolgovanega zneska, od teh organov zahtevala, da ji pred 20. septembrom 2004 dajo na razpolago znesek 785 078,50 EUR.

26. Po izmenjavi več pisanj so portugalski organi v dopisu z dne 31. januarja 2006 navedli, da je Supremo Tribunal Administrativo svojo sodbo utemeljilo na ugotovitvi, da sporni prelevmani niso lastna sredstva, zaradi česar se ne uporablja člen 17(2) Uredbe št. 1150/2000, zato so portugalski organi predlagali, naj se ne upošteva njihova prošnja za oprostitev odgovornosti.

27. Ta predlog je bil zavrjen z dopisom Komisije z dne 28. julija 2006, v katerem je ta od portugalskih organov ponovno zahtevala, da ji nemudoma dajo na voljo sporni znesek. Niti na to niti na kasnejšo zahtevo iz dopisa z dne 31. januarja 2007 ni bilo odgovora.

28. Komisija je 23. oktobra 2007 portugalskim organom poslala uradni opomin, v katerem je izrazila svoje nestrinjanje z ugotovitvijo, da zadevne dajatve niso lastna sredstva in navedla, da čeprav nesporno ni mogoče prezreti sodbe vrhovnega upravnega sodišča, ta ugotovitev zadeva le razmerje med gospodarskim subjektom in nacionalnimi organi.

29. Ker ta opomin ni dosegel učinka, je Komisija nacionalnim organom z dopisom z dne 2. februarja 2009 poslala obrazloženo mnenje, z dopisom z dne 28. oktobra 2011 pa še dopolnilno obrazloženo mnenje. Ker je Portugalska republika vztrajala na svojem stališču, je Komisija vložila to tožbo.

III – Tožba Komisije

30. Komisija Portugalski očita neizpolnitev obveznosti iz člena 10 ES, člena 254 Akta o pristopu, člena 7 Sklepa 85/257, členov 4, 7 in 8 Uredbe št. 579/86, člena 2 Uredbe št. 1697/79 in členov 2, 11 in 17 Uredbe št. 1552/89, zato ker Uniji ni nakazala zneska 785 078,50 EUR, ki ustreza prelevmanom na presežne količine sladkorja, ki niso bile izvožene po pristopu Portugalske k Skupnostim.

31. Komisija navaja, da zahtevani znesek predstavlja „lastno sredstvo“ Skupnosti v smislu člena 2(1)(a) Sklepa 85/257, ker gre za dohodek od „druge dajatve, določene v okviru skupne ureditve trgov za sladkor“, ki je posledica posebne ureditve, ki je bila določena za Portugalsko republiko ob njenem pristopu.

14 — Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1150/2000 z dne 22. maja 2000 o izvajanju Sklepa št. 94/728/ES, Euratom o sistemu virov lastnih sredstev Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 3, str. 169).

15 — V postopku, v katerem je bila izrečena ta sodba, je bil predložen predlog za sprejetje predhodne odločbe; zadeva William Hinton & Sons, C-30/00, o katerem je bilo odločeno s sklepom Sodišča z dne 11. oktobra 2001 (Recueil str. I-7511).

32. Komisija navaja, da mora Portugalska republika v skladu s členom 254 Akta o pristopu zaloge proizvodov v prostem prometu na portugalskem ozemlju na dan 1. marca 1986, ki presegajo količino, ki jo je mogoče šteti za običajno količino za prenos zalog, odpraviti na lastne stroške po postopkih Skupnosti, katerih pravila in roki so določeni v uredbah št. 3771/85 in št. 579/86.

33. Komisija meni, da se, kar zadeva njegovo naravo, znesek potencialnih stroškov, ki so povezani z izvozom presežkov, ne sme enačiti z zneskom, ki bi ga morali nacionalni organi pobrati, zato ker so se presežne količine šteje „kot odstranjene na notranji trg Skupnosti in kot da bi se uvozile iz tretjih držav“, kot je to določeno v šesti uvodni izjavi Uredbe št. 579/86. Ta drugi znesek naj bi predstavljal lastno sredstvo Skupnosti, saj naj bi različno naravo enega in drugega zneska Sodišče potrdilo v točki 57 zgoraj navedenega sklepa William Hinton & Sons.

34. Glede zamude, ki je bila po mnenju Komisije podana pri obvestilu o spornem dolgu, ta institucija v tožbi navaja, da je od prvega možnega datuma za vknjiženje carinskega dolga – 16. oktobra 1987 – in datumom dejanskega začetka naknadne izterjave – 29. oktobra 1990 – preteklo več kot tri leta, zaradi česa je bil prekoračen zastaralni rok iz člena 2(1) Uredbe št. 1697/79, kar je ugotovilo tudi Supremo Tribunal Administrativo svoji sodbi z dne 8. maja 2002, iz katere je nasprotno razvidno, da bi se lahko dolg pravočasno sporočil. Poleg tega Komisija meni, da njeno stališče potrjuje sodba Sodišča z dne 15. novembra 2005.¹⁶

35. Zato Komisija predlaga, naj Sodišče izreče sodbo, s kateto ugotovi, da Portugalska republika ni izpolnila obveznosti iz člena 10 ES, člena 254 Akta o pristopu, člena 7 Sklepa 85/257, členov 4, 7 in 8 Uredbe št. 579/86, člena 2 Uredbe št. 1697/79 in členov 2, 11 in 17 Uredbe št. 1552/89. Poleg tega predlaga, naj se Portugalski republiki naloži plačilo stroškov.

IV – Postopek pred Sodiščem

36. Sodišče je Komisijo in Portugalsko republiko na obravnavi pozvalo naj svoja izvajanja osredotočita na štiri vprašanja: 1. Ali je dajatev iz člena 8(3)(c) Uredbe št. 3771/85 lastno sredstvo Skupnosti? 2. Ali v primeru, da gre za dajatev, določeno v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem, ta spada na področje uporabe Uredbe št. 1697/79? 3. Kakšni so v tem primeru točni datumi, kar zadeva začetek in konec triletnega obdobja iz člena 2(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 1697/79? 4. Kateri so po mnenju Komisije točni datumi v zvezi z obdobjem, v katerem naj portugalski organi ne bi ukrepali dovolj hitro, kar zadeva sporočitev spornega dolga?

37. Portugalska republika je vložila odgovor na tožbo, v katerem glede narave spornega zneska navaja, da je Sodišče, kar zadeva dvome Komisije glede uporabe Uredbe št. 1697/79, v zgoraj navedenem sklepu William Hinton & Son odločilo, da je za uporabo te uredbe potrebno, da je bilo blago deklarirano v skladu s členom 3(2) Uredbe št. 579/86, kar mora ugotoviti vrhovno upravno sodišče. V nasprotnem primeru mora, kot je navedeno v točki 38 tega sklepa, nacionalno sodišče uporabiti portugalske zakone na področju izterjave.

38. Po mnenju Portugalske republike Supremo Tribunal Administrativo ni ugotovilo, ali je izpolnjen ta pogoj, vendar je presodilo, da se je Uredba št. 1697/79 uporabljala zaradi napatitve v členu 98 Carinske reforme,¹⁷ na podlagi katerega je naknadna izterjava dajatev, ki niso niti lastna sredstva niti preostale dajatve, urejena z določbami veljavnih predpisov Skupnosti.

39. Po mnenju Portugalske republike je Supremo Tribunal Administrativo storilo napako. Kljub temu pa je treba iz nujnih ustavnopravnih razlogov sodbo z dne 8. maja 2002 izvršiti.

16 — Sodba v zadevi Komisija proti Dansk (C-392/02, ZOdl. str. I-9811, točke 60, 63, 67 in 68).

17 — Sprejete z uredbo-zakonom št. 46311 z dne 27. aprila 1965.

40. Portugalska republika navaja, da je treba glede na to, da se člen 17 Uredbe št. 1150/2000 uporablja, le kadar gre za lastna sredstva Skupnosti, njeno prošnjo za oprostitev odgovornosti šteti za neobstoječo.

41. Po drugi strani navaja, da v splošnem proračunu Skupnosti za leta 1987, 1988 in 1989 v noben člen ni bil vključen znesek iz člena 7(1)(a) Uredbe št. 579/86, medtem ko se lahko prihodki na podlagi člena 4 Finančne uredbe z dne 21. decembra 1977¹⁸ poberejo le z vključitvijo v člen proračuna. Zato naj bi, tudi če bi v tem primeru šlo za lastna sredstva, obstajala pravna ovira za njihovo izterjavo.

42. Poleg tega Portugalska republika navaja, da so se v Aktu o pristopu navedli prihodki, ki jih je treba šteti za lastna sredstva, zaradi česar so izključeni dohodki od dajatve iz člena 7(1)(a) Uredbe št. 579/86.

43. Portugalska republika navaja, da je v opredelitev tega zneska za prelevman Sodišče podvomilo v sodbo z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Koninklijke Coöperatie Cosun proti Komisiji¹⁹ in da če bi šlo za lastna sredstva, bi to veljalo tudi za dajatve, pobrane na podlagi člena 6(3) Uredbe št. 60/2004²⁰ in člena 12(3) Uredbe št. 1832/2006,²¹ ki pa niso opredeljene za lastna sredstva.

44. Zato Portugalska republika meni, da sporni znesek temelji na členu 8(3)(c) Uredbe št. 3771/85 in na členu 254 Akta o pristopu, na katera s sklicujeta prva in druga uvodna izjava Uredbe št. 579/86.

45. Glede domnevne zamude pri sporočitvi dolga Portugalska republika navaja, da se je njena prvotna prošnja nanašala na nezmožnost izterjave spornega zneska, ker je Supremo Tribunal Administrativo razveljavilo plačilni nalog. V zvezi s tem navaja, da so nacionalni organi za dolg zvedeli šele 2. avgusta 1990 in da niso mogli začeti z njegovo naknadno izterjavo do 9. oktobra 1990, ko se je ugotovilo, da so bili podatki, ki jih je podala zadevna družba, nepravilno predstavljeni.

46. Na podlagi prej navedenega Portugalska republika predlaga, naj se tožba zavrne in Komisiji naloži plačilo stroškov.

47. Stališča strank so v bistvenem ostala enaka v repliki oziroma dupliki.

V – Presoja

48. Osrednje vprašanje te tožbe je pravna narava dajatev na presežne količine sladkorja, ki po pristopu Portugalske niso bile izvožene.

49. Za odgovor na to vprašanje se je treba poglobiti v normativni kontekst obravnave takih presežnih količin.

A – Presežki sladkorja ob pristopu Portugalske

50. V skladu z Aktom o pristopu (člen 254) je bila Portugalska dolžna na lastne stroške odstraniti „zaloge proizvodov v prostem prometu na [njenem] ozemlju na dan 1. marca 1986, ki presegajo količino, ki jo je mogoče šteti za običajno količino za prenos zalog“. Torej presežne količine ali presežke.

18 — UL L 356, str. 1.

19 — Sodba (C-68/05 P, ZOdl., str. I-10367).

20 — Uredba Komisije (ES) št. 60/2004 z dne 14. januarja 2004 o prehodnih ukrepih v sektorju sladkorja zaradi pristopa Češke republike, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije in Slovaške (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 42, str. 125).

21 — Uredba Komisije (ES) št. 1832/2006 z dne 13. decembra 2006 o prehodnih ukrepih v sektorju sladkorja zaradi pristopa Bolgarije in Romunije (UL L 354, str. 8).

51. Za izvajanje te obveznosti na področju kmetijskih proizvodov so bila v Uredbi št. 3771/85 določena splošna pravila za izvajanje člena 254 Akta o pristopu. V skladu s temi pravili se šteje, da „so v prostem prometu na portugalskem ozemlju [...] proizvodi [...], uvoženi na Portugalsko, za katere so bile izpolnjene uvozne formalnosti in so bile na Portugalskem plačane vse predpisane carine ali dajatve z enakim učinkom“ (člen [3]).

52. Kar zadeva izvajanje Uredbe št. 3771/85 se je člen 8 te uredbe skliceval na uredbe o vzpostavitvi skupne ureditve trgov za olja in masti in kmetijskih trgov, pri čemer je določal, da lahko podrobna pravila določijo „pobiranje dajatev, ko zadevna oseba ne spoštuje pravil glede odstranitve presežnih proizvodov.“

53. Na podlagi člena 8 Uredbe št. 3771/85 je bila sprejeta Uredba št. 579/86 o podrobnih pravilih za zaloge proizvodov v sektorju sladkorja, ki so 1. marca 1986 obstajale na Portugalskem. Upoštevne določbe so:

- (a) Portugalska mora popisati zaloge sladkorja, ki so v prostem prometu na njenem ozemlju 1. marca 1986 (člen 3(1)). Zato mora vsakdo, ki ima več kot 3000 kilogramov sladkorja, tega prijaviti pristojnim organom pred 13. marcem 1986 (člen 3(2));
- (b) V primeru, da so bile količine, ki so bile določene za Portugalsko v členu 2 iste uredbe, presežene, je člen 4 določal, da mora Portugalska zagotoviti, da se presežek izvozi iz Skupnosti pred 1. Julijem 1987;
- (c) Dokaz o izvozu je bilo treba v skladu s členom 5(1) te uredbe predložiti pred 1. septembrom 1987;
- (d) Če dokaz ni bil predložen, se je štelo, da je bil presežek odstranjen na notranji trg Skupnosti (člen 5(2));
- (e) Člen 7 je določal, da se za presežke, ki se štejejo kot odstranjeni na notranji trg, pobere dajatve, ki je enaka uvoznemu prelevmanu, ki velja 31. decembra 1986 za bel sladkor, ki se poveča ali zmanjša za pristopni kompenzacijski znesek, ki je na isti dan veljal za bel sladkor na Portugalskem.

54. Komisija meni, da je ta slednja dajatev „lastno sredstvo“ Skupnosti. Portugalska to prereka z navajanjem razlogov, ki po mojem mnenju niso prepričljivi.

B – *Koncept „lastnega sredstva“*

55. Sprva so se Skupnosti financirale iz finančnih prispevkov držav članic. Vendar sta že rimski pogodbi predvidevali vzpostavitev sistema virov lastnih sredstev, ki bi ga v glavnem sestavljali prihodki iz naslova skupne carinske tarife (člen 201 PEGS).

56. Nadomestitev modela financiranja, ki je temeljil na nacionalnih prispevkih s sistemom virov lastnih sredstev, je bila formalizirana leta 1970,²² vendar pa sta oba modela v praksi soobstajala do leta 1980. Tudi danes finančni prispevki še vedno predstavljajo sistem financiranja za nekatere zunajproračunske instrumente.²³ Skratka, financiranje z lastnimi sredstvi je načelno vprašanje, saj je pogoj za potrditev ločene in lastne osebnosti Unije.

22 — Sklep Sveta 70/243 ESPJ, EGS, Euratom z dne 21. aprila 1970.

23 — Na primer, Evropski razvojni sklad (ERS), ki je plod Sporazuma o sodelovanju med Skupnostjo in državami članicami na eni strani in Afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami na drugi, podpisanega 23. junija 2000. Tudi nekateri programi za raziskave se financirajo s finančnimi prispevki [člen 18(1)(a) finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002, UL L 248, str. 1)].

57. Nobena izmed pogodb ne vsebuje opredelitve lastnih sredstev. Komisija jih je opredelila kot „davčni prihodki, ki so za vedno preneseni na Skupnost za financiranje proračuna in ki pripadajo *ex lege* ne da bi bilo potrebno, da nacionalni organi naknadno sprejmejo odločitev“,²⁴ ta opredelitev pa je v pravni doktrini nesporna.

58. Zadevna sredstva sestavljajo ti elementi:²⁵

- (a) tako imenovana „tradicionalna lastna sredstva ali lastna sredstva po naravi“, in sicer: carinske dajatve, kmetijski prelevmani in dajatve, ki jih Skupnosti določijo v okviru skupne kmetijske politike (med drugim, dajatve določene v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem);
- (b) odstotek od enotne osnove za DDV;
- (c) „dopolnilno sredstvo“ ki se določi glede na bruto domači proizvod (BDP).

59. Tem prihodkom je treba dodati prihodke iz naslova dajatev od plač, mezd in prejemkov uradnikov in uslužbencev Unije in prihodke od administrativnega delovanja ali gospodarske dejavnosti institucij. Vendar pa večino lastnih sredstev predstavljajo prej navedeni elementi.

60. „Tradicionalna lastni sredstva“, pobrana v državi članici, se nakažejo na račun, ki ga Komisija v ta namen odpre pri državni blagajni.²⁶ Strogo gledano, glede na to, da so Skupnosti njihov imetnik *ab origine*, ni potrebno, da so v nacionalnem proračunu niti kot izdatek niti kot prihodek. V praksi pa jih veliko držav članic vključi v svoje proračune, čeprav so vedno zabeleženi kot vstopni in izstopni prihodki. Kljub temu se s tem ustvarja vtis, da je njihova dodelitev Skupnostim odvisna od nacionalne odločitve, kar pa je v nasprotju z njihovim statusom sredstev, katerih imetnik je izključno Unija.

C – Narava dajatev, ki so predmet spora

61. Navedeno bom obravnaval tako, da bom ločil razloge za njihovo opredelitev kot lastni vir Unije oziroma za vir držav članic in v zvezi s tem zavzel stališče.

1. Razlogi za opredelitev dajatev za „lastno sredstvo“

62. Dajatve na presežke sladkorja so se načeloma štete za prelevmane, ki imajo enak učinek kot carinska dajatev, in kot take za „lastna sredstva“. V sklepu William Hinton²⁷ je za te dajatve večkrat uporabljen pojem „prelevman“.

63. Vendar pa je po mnenju Portugalske republike Sodišče opustilo to stališče v zgoraj navedeni sodbi Koninklijke Coöperatie Cosun proti Komisiji. Sicer je res, da je Sodišče ob potrditvi stališča Splošnega sodišča navedlo, da se zadevni znesek „ne pobere zato, ker je količina sladkorja C prestopila zunanje meje Unije, temveč, nasprotno, zato ker njegov izvoz ni bil v skladu s pogoji in roki, ki so določeni [...]“.²⁸ Po mojem mnenju pa je upoštevnost tega citata za ta primer vprašljiva, saj iz njega izhaja le, da dajatve na presežke sladkorja niso izvozne ali uvozne dajatve, brez sklepanja, da ne morejo biti lastna sredstva na drugi podlagi.

24 — Evropska Komisija, *Javne finance Evropske unije*, Urad za publikacije Evropskih skupnosti, Luksemburg, 2002, str. 108.

25 — Ta sestava se je ohranila od 1970 v zaporednih sklepih o virih lastnih sredstev. Zadnji izmed teh je Sklep Sveta 2007/436/ES, Euratom z dne 7. junija 2007 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti (UL L 163, str. 17). Glede razvoja sistema virov lastnih sredstev glej na primer Waldhoff, Ch., „Art. 311 (3)“, Callies, Ch. in Ruffert, M. (ur.), *EUV/AEUV Kommentar*, 4. izd., Verlag C. H. Beck, München, 2011.

26 — Nakazilo mora biti izvedeno mesec po „ugotovitvi pravice“. Pravica je „ugotovljena“, ko pristojna služba države članice ugotovi ustrezen dolg. Unija je glede pobiranja dajatev dejansko odvisna od nacionalnih služb.

27 — Predlog za sprejetje predhodne odločbe je, kot sem že navedel, podalo Supremo Tribunal Administrativo v postopku, v katerem je ugotovilo zastaranje dolga, katerega plačilo se je zahtevalo od imetnika presežka sladkorja.

28 — Sodba Koninklijke Coöperatie Cosun proti Komisiji (točka 41).

64. V vsakem primeru je Komisija od leta 2006 štela, da je treba sporne dajatve opredeliti kot „druge dajatve, določene v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem“ v smislu člena 2 Sklepa 2000/597.

65. Menim, da je težko zavrni to stališče, čeprav samo zato, ker je besedilo člena 2 Sklepa 2000/597 dovolj široko, da zajame sporno dajatev. Navedeno velja ne glede na to, da v skladu s sodbo Koninklijke Coöperatie Cosun proti Komisiji ni dvoma, da strogo gledano ne gre za izvozno ali uvozno dajatev, saj ima v skladu z ureditvijo Unije, ki se uporablja za ta primer, ta dajatev *enakovredno funkcijo* kot ta vrsta dajatev.

66. V šesti uvodni izjavi Uredbe št. 579/86 je namreč, kot je opozorila Komisija, navedeno: „za količine, ki presegajo količino za prenos zalog [...], ki niso bile izvožene pred določenim datumom in zato niso bile odstranjene s trga, je *treba šteti*, da so odstranjene na notranji trg Skupnosti in *da so se uvozile iz tretjih držav*; [...] v teh okoliščinah je upravičeno določiti, da je *dajatev, ki se pobere, enaka uvoznemu prelevmanu za zadevni proizvod*, ki velja na zadnji dan roka, ki je bil določen za izvoz [...]“²⁹

67. Ta dajatev bi bila relativno jasno lastno sredstvo Unije, zato ker gre za ekvivalent uvoznega prelevmana.

68. Če se prej navedeno ne sprejme, se po mojem ne da kar tako zavrni, da je ta dajatev lastno sredstvo in v smislu prej navedenega sklepa 2000/597 velja kot „dajatev, določena v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem“.

69. V osmi uvodni izjavi Uredbe št. 579/86 je navedeno, da je treba „zaradi *dobrega upravljanja trgov iz sektorja* [...] novima državama članicama naložiti, da sporočita ugotovljeno količino svojih zalog in zalog za katere se šteje, da so bile odstranjene na notranji trg“.³⁰ To je potrebno za ugotovitev, ali je Portugalska presegla količino, ki ji je bila določena v Uredbi št. 579/86, in, če je to podano, Portugalska republika v skladu s členom 4 Uredbe zagotovi, da se presežek izvozi iz Skupnosti pred 1. januarjem 1987.

70. Gre torej za ukrep, katerega cilj je zagotovitev stabilnosti trga s sladkorjem, s preprečitvijo izkrivljanja, ki bi ga lahko povzročila prisotnost presežnih količin po pristopu nove države članice. Ker Uredba št. 579/86 izhaja iz tega, da če se presežki z njihovim izvozom ne odpravijo, pride do neravnovesja na trgu, navedeno ureja, da se za presežke uporabi dajatev, ki je enaka dajatvi, ki bi jo bilo treba plačati, če bi šlo za uvožene količine.

71. Poleg tega Uredba št. 579/86 ohranja očitno skladje z Uredbo št. 2670/81,³¹ katere člen 3(1) določa dajatev, ki jo je treba pobrati za količine, ki „so bile *odstranjene na notranji trg*“,³² medtem ko člen 7(1) Uredbe št. 579/86 navaja „količine, ki *se štejejo za prodane na notranji trg*“.³³ Ni jasen razlog, iz katerega Portugalska kljub tem izrecno priznava,³⁴ da zneski, pobrani na podlagi člena 3(1) Uredbe št. 2670/81, pomenijo prihodke od „drugih dajatev, določenih v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem“ v smislu člena 2 Sklepa 85/257, ne sprejema pa, da bi se enako lahko reklo za zneske, pobrane na podlagi člena 7(1) Uredbe št. 579/86.³⁵

29 — Moji poudarki.

30 — Moj poudarek.

31 — Uredba Komisije (EGS) št. 2670/81 z dne 14. septembra 1981 o podrobnih izvedbenih pravilih glede proizvodnje sladkorja, ki presega kvoto (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 5, str. 85).

32 — Moj poudarek.

33 — Moj poudarek.

34 — Točka 2 njene duplike.

35 — V utemeljitev svoje drugačne presoje se Portugalska v točki 3 duplike sklicuje na odgovor na obrazloženo mnenje Komisije. V tem odgovoru pa ni nobenega sklicevanja na Uredbo št. 2670/81.

72. Zato je mogoče, ker gre za dajatev, ki ima enakovredno funkcijo kot uvozna dajatev, in ker gre za ukrep namenjen dobremu upravljanju trga s sladkorjem, razumno trditi, da je zadevna dajatev iz katerega koli od teh dveh razlogov lastno sredstvo. Kljub tem pa je treba obravnavati še argumente zoper to ugotovitev.

2. Razlogi zoper opredelitev dajatev za „lastno sredstvo“

73. Kot trdi Komisija, je ena izmed pravnih podlag Uredbe št. 579/86 o podrobnih pravilih za zaloge proizvodov v sektorju sladkorja, ki so 1. marca 1986 obstajale v Španiji in na Portugalskem, poleg Akta o pristopu Uredba št. 3771/85 o zalogah kmetijskih proizvodov na Portugalskem. Nedvomno to ne pomeni, da se Uredba št. 579/86 nanaša na „dajatve v okviru skupne organizacije trgov s sladkorjem“, torej na lastno sredstvo v smislu Sklepa 85/257. Poleg tega je omenjena Uredba št. 579/86 le izvedbena uredba Uredbe št. 3771/85, katere edina pravna podlaga je Akt o pristopu in ne Uredba št. 1785/81 o skupni ureditvi trgov za sladkor.³⁶

74. Menim, da prej navedeno ne izpodbije ugotovitve, da so sporne dajatve lastno sredstvo Skupnosti.

75. Glede na prej³⁷ navedeno je namen spornih dajatev zagotovitev ravnovesja trga s sladkorjem, zato so operativne „v okviru skupne ureditvi trgov s sladkorjem“. Res je, da je Uredba št. 1785/81 predpis o „skupni ureditvi trgov s sladkorjem“, na kar kaže njen naslov, vendar to ne pomeni, da je ta uredba nujna pravna podlaga za vse določbe, ki so operativne na teh trgih.

76. Sklep 85/257 dejansko govori o „dajatvah v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem“. In čeprav ni dvoma, da ta okvir opredeljuje Uredba št. 1785/81, so dajatve v tem okviru lahko oprte na druge predpise. To na primer velja za Uredbo št. 3771/85 o zalogah kmetijskih proizvodov na Portugalskem.

77. Poleg tega je treba upoštevati Akt o pristopu, katerega člena 254 določa, da je treba presežke odpraviti „po postopkih Skupnosti, ki jih je treba opredeliti“, pri čemer je predmet Uredbe št. 3771/85 ravno določitev takih postopkov. Poleg tega člen 371(1) Akta o pristopu določa, da se: „[s]klep z dne 21. aprila 1970 o nadomeščanju finančnih prispevkov iz držav članic z lastnimi sredstvi Skupnosti [...] uporablja v skladu z določbami iz členov 372 do 375.“ Prvi odstavek omenjenega člena 372 pa določa: „[p]rihodek, označen kot ‚kmetijski prelevmani‘, naveden v prvem odstavku člena 2 (a) Sklepa z dne 21. aprila 1970, zajema tudi *dohodek od vseh zneskov, zabeleženih pri uvozu v trgovini med Portugalsko in drugimi državami članicami ter med Portugalsko in tretjimi državami* skladno s členi od 233 do 345, 210 (3) in 213“.³⁸

78. Zato je treba ugotoviti, da sam Akt o pristopu ni le zadostna pravna podlaga za Uredbo št. 3771/85 (in posledično za njeno izvedbeno uredbo, in sicer Uredbo št. 579/86), temveč tudi podlaga za to, da se sporne dajatve šteje za „lastno sredstvo“ (ker so, kot je bilo prikazano, ekvivalent uvozne dajatve).

79. Portugalska republika navaja drug argument zoper opredelitev spornih dajatev za lastna sredstva, ki se opira na dejstvo, da zadevna dajatev ni predvidena v proračunu Unije. V zvezi s tem je treba poudariti, da ni mogoče enačiti ukrepov proračunskega prava, ki opredeljujejo lastna sredstva, in dajatev ali pravic, ki jih zakonodajalec določi, ko izvršuje specifično normativno pristojnost.³⁹ Kot navaja Komisija, pobiranje dolgovane zneska ni odvisno od njegove vključitve v postavko proračuna

36 — UL L 177, str. 4.

37 — Točki 69 in 70.

38 — Moj poudarek.

39 — Glej sklep z dne 21. februarja 2013 v zadevi Isera & Scaldi Sugar in drugi, (C-154/12, točka 31 in navedena sodna praksa). Inghelram, J, komentar k členu 310 PDEU v Lenz, C.O. in Borchardt, K.-D., *EU-Verträge Kommentar*, Bundesanzeiger Verlag, 6. izd., Köln, 2013.

Skupnosti, temveč zadošča, da je predvideno s specifičnim normativnim aktom; v tem primeru je ta akt Uredba št. 579/86. Poleg tega Sklep 85/257 (o lastnih virih in kot proračunski predpis) v členu 7 določa, da morajo države članice ta sredstva dati na razpolago Komisiji. Tu je podana tesna zveza s proračunom.

80. Portugalska republika nazadnje navaja, da bi bila sporna dajatev lastni vir, če bi to bile tudi dajatve, pobrane na podlagi člena 6(3) Uredbe št. 60/2004 in člena 12(3) Uredbe št. 1832/2006,⁴⁰ ki pa niso opredeljene kot take. Navedena člena namreč določata, da dajatve od presežkov pripadajo nacionalnemu proračunu nove države članice. Vendar člen 7 Uredbe št. 60/2004 določa, da „se novi državi članici zaračuna znesek, ki je enak neizločeni količini [...], tudi če se ne dokaže odstranitev presežkov. Ta znesek *bo pripisan proračunu Skupnosti* [⁴¹] [...] in bo upoštevan pri izračunu proizvodnih dajatev za tržno leto 2004/2005“.⁴² Komisija navaja, da zato tu ne gre za nič drugega kot sistem pobiranja v dveh fazah, ki se vedno konča z nakazilom v proračun Skupnosti.

81. Za sklenitev tega dela glede pravne opredelitve sporne dajatve menim, da obstaja dodaten element, ki v vsakem primeru podpira ugotovitev, da je treba to dajatev šteti za lastno sredstvo.

82. Gre za vsebino sklepa Sodišča v zadevi William Hinton, v katerem se je obravnaval predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki je bil vložen ravno v teku postopka portugalskih organov zaradi izterjave dolgovanega zneska iz naslova neizvoženih presežkov. Ob tem, da se je v tem sklepu izhajalo iz tega, da je bil izterjevani znesek zajet s pojmom lastnih sredstev, morata dolžno spoštovanje pravne varnosti in upravičenih pričakovanj preprečiti, da se v tem primeru sprejme odločba, ki temelji na preudarkih, ki niso le drugačni, ampak so v nasprotju s tistimi, ki jih podaja Sodišče. Vse to velja neodvisno od tega, da je mogoče, kot je bilo navedeno, glede spremembe sodne prakse s sodbo Koninklijke Coöperatie Cosun proti Komisiji ugotoviti določene omejitve.

83. Zato ocenjujem in kot prvo vmesno sklepno ugotovitev podajam, da znesek, ki je predmet spora, ustreza dajatvi, ki jo je treba šteti za lastno sredstvo Unije.

D – Uporaba Uredbe št. 1697/79

84. Ob ugotovitvi, da je sporna dajatev lastno sredstvo, je treba ugotoviti, ali se za ta primer uporablja Uredba št. 1697/79, ki ureja izterjavo uvoznih ali izvoznih dajatev in v skladu s katero je treba to izterjavo izvesti v roku treh let.

85. Čeprav je glede uporabe Uredbe št. 1697/79 mogoče imeti določene pomisleke – ker se sporna dajatev, kot je bilo navedeno, ne more šteti za uvozno dajatev – menim, da ni dvoma, da se ta za to zadevo v celoti uporablja. Prvič, ker se je v sklepu William Hinton, kot sem navedel, izhajalo iz tega, da je ta dajatev prelevman in zato lastno sredstvo, pri čemer je Sodišče Supremo Tribunal Administrativo naložilo, da ugotovi, ali je bilo blago, ki je bilo predmet dajatve, deklarirano v skladu z Uredbo št. 579/86 in, ob ugotovitvi da to ni bilo podano, uporabi nacionalno zakonodajo in ne Uredbe št. 1697/79.⁴³ Drugič, in predvsem zato, ker je Supremo Tribunal Administrativo v sodbi z dne 8. maja 2002⁴⁴ ugotovilo, da se za zadevo uporablja ta uredba, saj nacionalno pravo nanjo napotuje.⁴⁵

40 — Obe sta že bili navedeni; z njima se določajo prehodni ukrepi v sektorju sladkorja v zvezi s pristopi v letih 2004 in 2007.

41 — Moj poudarek.

42 — Besedilo člena 13 Uredbe št. 1832/2006 je enako.

43 — Sklep William Hinton & Sons (točka 38).

44 — Stran 15 prilog, priloženih tožbi Komisije.

45 — Konkretno, člen 98 Carinske reforme.

86. Glede zadnjega vidika je treba opozoriti, da ni upoštevno dejstvo, da se je, kot je navedla Portugalska republika, Supremo Tribunal Administrativo morda zmotilo, ko je štelo, da sporna dajatev ni bila lastno sredstvo. Prvič, zato ker je očitno, da je v končni fazi upoštevna le pravna opredelitev, ki jo poda Sodišče. Drugič, in odločilno, zato ker je Supremo Tribunal Administrativo v vsakem primeru jasno navedlo, da je predpis, ki se uporabi za zadevo ravno Uredba št. 1697/79.

87. Zato uporaba navedene Uredbe št. 1697/79 ne sme porajati večjih težav, saj gre za vprašanje, o katerem je odločilo Supremo Tribunal Administrativo in posredno tudi Sodišče. V tem smislu podajam svojo drugo sklepno ugotovitev.

E – Ravnanje portugalskih organov

88. Zadnje vprašanje, na katerega je treba odgovoriti, ob tem, da gre za lastno sredstvo in da se uporabi uredba št. 1697/79, se nanaša na to, ali je razlog za zastaranje dolga, ki ga je ugotovilo Supremo Tribunal Administrativo – in z njim nemožnost, da se njegov znesek da na razpolago Komisiji – malomarnost Portugalske republike.

89. Komisija navaja, da bi se sporni dolg lahko izterjeval od 16. oktobra 1987, datuma njegove vknjižbe. Zato je zastaralni rok za njegovo izterjavo v skladu s členom 2 Uredbe št. 1697/79 potekel čez tri leta, torej 16. oktobra 1990. Vendar portugalski organi niso ukrepali do 29. oktobra 1990, zaradi česar so po mnenju Komisije ravnali malomarno, iz tega pa izhaja, da Portugalska republika ni izpolnila svojih obveznosti do Unije.

90. V dupliki⁴⁶ je Portugalska republika navajala, da je sporni dolg ugasnil 1. septembra 1987, na obravnavi pa je navajala, da je bilo to 17. septembra 1987. V vsakem primeru pa je ves čas postopka trdila, da je za dolg izvedela 2. avgusta 1990 in da ga ni mogla začeti izterjevati pred 9. oktobrom 1990.

91. Rok za izterjavo spornega dolga v najugodnejšem primeru za Portugalsko republiko, in kot je odločilo Supremo Tribunal Administrativo, ni mogel začeti teči po 16. oktobru 1987, datumu ko se je, kot ugotavlja nacionalno sodišče, vknjižila zapadlost zneska dajatev, ki se zahtevajo od družbe dolžnice. Tako je v skladu s členom 2 Uredbe št. 1697/79 dolg zastaral 16. oktobra 1990, portugalski organi pa so začeli z izterjavo nepobranih dajatev šele 29. oktobra 1990.

92. Kot je navedla Komisija in pri tem med drugim citirala zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Danski, pa morajo države članice vknjižiti pravico Skupnosti iz naslova lastnih sredstev, takoj ko lahko njihovi organi izračunajo njen znesek. Če se izhaja iz tega, da je bilo to, kot navaja Portugalska republika, v tem primeru mogoče šele 2. avgusta 1990, se zastavlja vprašanje, ali so nacionalni organi storili vse, kar se razumno lahko zahteva, zato da bi bil dolgovani znesek ugotovljen prej, tako da bi se lahko ob spoštovanju vseh potrebnih formalnosti za njegovo izterjavo zahteval pred iztekom triletnega zastaralnega roka iz člena 2 Uredbe št. 1697/79.

93. Glede na dejstva, ki so jih portugalski organi navedli v odgovoru na tožbo,⁴⁷ je družba dolžnica 30. oktobra 1987 nakazala znesek 552 511,20 EUR, ki ga je zahtevala carina v Funchalu z dopisom z dne 16. oktobra 1987. Carina v Funchalu je 26. Junija 1990 od družbe zahtevala dodaten znesek 23 419,63 EUR zaradi neupravičenega odbitka. Ta znesek je bil plačan 20. februarja 1991. 26. septembra 1990 se je zahteval dodaten znesek iz naslova DDV in, nazadnje, 25. oktobra 1990 se je zahteval znesek, ki je predmet tega postopka in ki je bil 26. novembra 1990 predmet popravka.

⁴⁶ — Točki 34 in 35.

⁴⁷ — Točke od 6 do 12.

94. Zlasti je pomemben podatek, da je bil dolg, ki se je prvotno uveljavljal od družbe, sporočen 16. oktobra 1987, in da je bil njegov popravek s povečanjem, ki je danes predmet spora, izveden šele 25. oktobra 1990, razlog zanj pa je bil, kot je navedeno v odgovoru na tožbo,⁴⁸ rezultat pregleda, ki ga je odredil državni sekretariat za hrano zaradi domnevnih nedoslednosti pri razdelitvi zneskov, ki so jih morali plačati imetniki sladkorja v avtonomni regiji Madeira in Instituto do Vinho da Madeira. Vendar Portugalska republika ni navedla, kdaj je bil ta pregled opravljen, niti ni navedla, kdaj so bile ugotovljene nedoslednosti, zaradi katerih je bil izveden. Dejstvo je, da so se rezultati tega pregleda materializirali šele tri leta po tem, ko je carina v Funchalu pozvala družbo dolžnico k plačilu dajatev.

95. Kot je bilo mogoče ugotoviti na obravnavi, število imetnikov presežkov sladkorja v avtonomni regiji Madeira ni bilo tako visoko, da bi onemogočalo oziroma znatno oteževalo minimalno dejavnost preverjanja dejanskih presežnih količin, ki so jih ti deklarirali. V vsakem primeru pa Portugalska republika ni dokazala, da prej navedeno ni bilo podano, zaradi česar menim, da obdobje treh let, ki je preteklo od vknjižbe dajatev in ukrepanjem nacionalnih organov z izvedbo pregleda ni upravičeno, in pomeni malomarnost, kar pa je neizpolnitev obveznosti, ki jo zatrjuje Komisija, s čimer se, kot mojo zadnjo vmesno sklepno ugotovitvijo, strinjam.

VI – Stroški

96. V skladu s členom 184(1) in členom 138(1) Poslovnika Sodišču predlagam, naj Portugalski republiki naloži plačilo stroškov.

VII – Predlog

97. Na podlagi zgornjih preudarkov Sodišču predlagam, naj:

- ugotovi, da Portugalska republika s tem, da Komisiji ni dala na razpolago zneska 785 078,50 EUR iz naslova dajatev na presežke sladkorja, ki niso bili izvoženi po njenem pristopu k Skupnostim, ni izpolnila obveznosti iz člena 10 ES, člena 254 Akta o pristopu, člena 7 Sklepa 85/257, členov 4, 7 in 8 Uredbe št. 579/86, člena 2 Uredbe št. 1697/79 in členov 2, 11 in 17 Uredbe št. 1552/89;
- Portugalski republiki naloži plačilo stroškov.

48 — Točki 9 in 10.